

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Міжнародна науково-практична онлайн-конференція

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВА В УМОВАХ
СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ**

14 квітня 2022 року

Біла Церква
2022

УДК 340

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Нікітенко О.І., д-р юрид. наук

Копотун І.М., д-р юрид. наук,

Академія ГУСПОЛ (Чеська Республіка)

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Актуальні проблеми права в умовах сучасних викликів: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 квітня 2022 р. м. Білоцерківський НАУ. 127 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

ЗМІСТ

Секція 1 Теоретичні, історичні, філософські, соціологічні аспекти права

Мельник Л.М., Грек І.М. «Русській мір» як політтехнологія: історія виникнення.....	5
Росавіцький О.О. Правда і міфи історії утворення російської імперії – погляд з 21 століття.....	7
Ордіна Л.Л. Діяльність УПА у другій світовій війні: бій під Гурбами (21-25 квітня 1944 р.).....	9
Настюк А.А. Роль Ігоря Рюриковича в боротьбі за княжу владу до його правління.....	11
Терещук М.М. Генезис юридичної відповідальності в публічному праві.....	15
Малишко Д.В., Терещук М.М. Теоретико-правове осмислення категорії «правова система».....	17
Козійчук Б.Р., Косович В.М. Поняття гідності: теоретико-правовий аспект.....	20
Касич Є.Ю., Лантух І.С. Булінг у дитячому середовищі: причини, наслідки та відповідальність.....	23
Процько М.І. Соціологічні та правові особливості анатомії людської деструктивності.....	25

Секція 2 Сучасні проблеми правового регулювання в галузі конституційного, адміністративного, фінансового та міжнародного права

Бровко Н.І. Проблеми правового статусу українських мігрантів в умовах військової агресії РФ.....	27
Мельник О.Г. Антикорупційні заходи у сфері сільського господарства в контексті відносин України з Європейським Союзом.....	30
Сімакова С.І. Природа права людини на свободу пересування: теоретико-правовий аналіз.....	32
Єфремова І.І. Особливості реалізації приватних прав в умовах воєнного стану.....	35
Домбровська О. Права дитини в умовах збройного українсько-російського конфлікту.....	37
Поляруш-Сафроненко С.О. Правове регулювання порядку добровільного об'єднання територіальних громад.....	41
Вакулук В.Ф., Кондратюк Т.М. Правове регулювання обліку внутрішньо переміщених осіб.....	45
Копотун І.М., Рудик М.М. Нормативно-правове забезпечення безпеки дорожнього руху: міжнародний досвід.....	47
Оніщик Ю.В. Примирення сторін як спосіб вирішення митних спорів.....	50
Макарчук В.В. Діяльність бюро економічної безпеки України в умовах воєнного стану.....	53
Самойлович А.А. Адміністративно-преюдиційні питання у сфері безпеки дорожнього руху.....	56
Нікітенко О.І. Поняття, принципи та правове регулювання адміністративної відповідальності.....	58
Дем'янченко А.С., Заєць А.П. Проблеми нормативного закріплення адміністративного захисту прав громадян на доступ до державної служби.....	62
Ковальчук І.В. Правове регулювання податкових змін в українському законодавстві, покликаних підтримати економіку в умовах воєнного стану.....	65
Малишко І.В. Альтернативні способи вирішення податкових спорів в Україні.....	68
Щербина О.Є., Настіна О.І. Медіація: формування правової культури позасудового вирішення конфліктів.....	71
Коваль О.А. Принципи адміністративно-правового забезпечення діяльності адвокатури України.....	72
Сокиринська О.А. Правовий аналіз поняття «незаконного арешту» під час міжнародного конфлікту та конфлікту неміжнародного характеру.....	75

**Секція 3 Актуальні проблеми цивільного, господарського,
екологічного, земельного, аграрного права, трудового права та права
соціального забезпечення**

Пахомова А.О. Особливості правової природи мирової угоди у цивільному процесі.....	78
Аргат Я.П. Ліцензування господарської діяльності.....	80
Потапенко С.А. Особливості містобудівної (землевпорядної) документації	82
Настіна О.І. Реквізиція та націоналізація як способи примусового припинення права власності на землю.....	87
Гриненко Б.А., Кондратюк Т.М. Міжнародна підтримка українським аграріям в умовах війни.....	88
Новак Т.С. До питання правового регулювання охорони праці неповнолітніх осіб – членів фермерських господарств.....	90
Обіюх Н.М. Правові проблеми охорони рекреаційних зон в Україні.....	92
Євтушенко Ю.І., Дараганова Н.В. Зарубіжний досвід оплати листка тимчасової непрацездатності.....	96
Лук'яненко В.В., Кондратюк Т.М. Щодо питання соціального захисту малозабезпечених сімей.....	99
Іванець І.О., Кондратюк Т.М. Правові засади надання соціальних послуг.....	102
Ломакіна І.Ю. Проблеми трудового виховання неповнолітніх.....	105

Секція 4 Педагогічні та психологічні аспекти права

Цвид-Гром О.П. Діджиталізація правової галузі: сучасні виклики підготовки фахівців сфери юриспруденції.....	108
Велика К.І. Врахування психологічної складової під час навчання іноземних мов у вищій школі.....	110
Шульська Н.М., Римар Н.Ю., Зінчук Р.С. Законодавчі норми функціонування української мови як державної.....	113
Карпенко С.Д. Міждисциплінарні аспекти вивчення явищ міжкультурної комунікації.....	115
Резнік В.Г. Мова права Німеччини: лінгвістичні особливості та соціальна значущість	117
Рейда О.А. The main elements of strategic communication system in NATO.....	120
Клочко А.О. Психологічні особливості формування правової свідомості здобувачів вищої освіти.....	122
Хомчук О.П. Психологічні чинники протиправної поведінки підлітків.....	124

Список використаних джерел:

1. Вундт В. Психологія народів. Дослідження законів розвитку мови, міфів і звичаїв (Völkerpsychologie. Eine Untersuchung der Entwicklungsgesetze von Sprache, Mythos und Sitte. – Leipzig: Wilhelm Engelmann 1900-1920).
2. Громадський філософ: Вибрані листи Уолтера Ліппманна. – Нью-Йорк: Ticknor & Fields, 1985.
3. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 р. № 2704-VIII : станом на 7 трав. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>
4. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 08.06.2000 р. № 1805-III : станом на 24 лип. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14#Text>
5. Потебня О. Думка й мова (фрагменти): Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст, за редакцією Марії Зубрицької. Львів, 1996.
6. Сміт Е. Національна ідентичність. Пер. з англ. П.Таращук. – Київ: Основи, 1994.
7. <http://ethnography.org.ua/content/chomu-ukrayinci-lyublyat-salo>
8. <http://www.bolshoyvopros.ru/questions/3590536-pochemu-salo-ukrainskoe-nacionalnoe-bljudo-a-ne-belorusskoe.html>
9. <https://kanobu.ru/news/zaharova-privela-ukrainskij-borsch-v-kachestve-primera-rusofobii-v-ukraine-450549/>

УДК 81'1(043.2)

МОВА ПРАВА НІМЕЧЧИНИ: ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА СОЦІАЛЬНА ЗНАЧУЩІСТЬ

Резнік В.Г.

старший викладач кафедри іноземних мов

Білоцерківський національний аграрний університет
м. Біла Церква, Україна

Мова права (Rechtssprache) або спеціальна юридична мова (juristische Fachsprache) є предметом всебічного вивчення лінгвістів та правознавців. Дослідження проблем взаємовідносини мови та права відповідно до вимог лінгвістики призвело до появи та розвитку самостійного наукового розділу – правової лінгвістики «Rechtslinguistik». Питання про те, чи є мова права особливою мовою, чи є вона внутрішньо єдиною, становлять одну з традиційних напрямків досліджень правової лінгвістики у німецькій науці. Вивчення даної проблематики в лінгвістичному та правовому аспектах знайшли відображення у наукових розвідках Е. Лампе, А. Подлеха, Д.Буссе, К. Кіркхофа, В. Отто та ін.

Сучасний процес розвитку національного права Німеччини, права Європейського Союзу, міжнародного права призводить до розширення правового понятійного апарату та утворення нових юридичних термінів, створення нових законів та їх тлумачення – все це знаходить відображення в мові права і вимагає нових підходів до її вивчення. Німецька юридична лінгвістика це коло

міждисциплінарних досліджень мови права за багатьма напрямками. Відповідно до класифікації робочої групи Берлінсько-Брандербурзької Академії наук виділяють наступні основні напрямки в дослідженні мови права: судова комунікація, судова лінгвістика, юридична аргументація, мовні норми в праві, правова сила мовних дій, критерії трактування текстів, мовні вимоги до юридичних формулювань [2, с.7-33].

Значний внесок у розвиток правової лінгвістики зробила Гейдельберзька науково-дослідна група «правової лінгвістики» (Heidelberger Gruppe der Rechtslinguistik). Міждисциплінарні дослідження цієї групи враховують: юридичну методологію як практичний аспект і правову лінгвістику як теоретичний аспект.

При розкритті поняття «мова права» слід пояснити, що розуміється під поняттям «спеціальна» мова. Велика кількість визначень поняття «спеціальна мова» дається зарубіжними лінгвістами. Найбільш точним є визначення німецького лінгвіста Л. Хофмана, згідно з яким, спеціальна мова розглядається як сукупність усіх мовних засобів, які використовуються у спеціально обмеженій комунікативній сфері з метою забезпечення розуміння серед фахівців, зайнятих у цій сфері [3, с.53].

Згідно з визначенням спеціальної мови Л. Хофмана, спеціальну мову права можна розглядати як сукупність всіх мовних засобів, що використовуються в правовій галузі з метою успішної комунікації серед фахівців даної галузі. Право Німеччини, як і право будь-якої іншої держави, включає різні правові галузі: конституційне право, адміністративне право, цивільне право тощо. Мова юстиції, мова прокуратури, мова кримінального права, мова договорів, мова економічного або соціального права – це, швидше, умовні позначення. Усі вони представляють одну спеціальну мову права. Підтвердженням цього є думка багатьох німецьких лінгвістів, згідно якої, вищевказані мови є форми прояву мови права як однієї спеціальної мови [3, с.55].

Мова права має свої особливості, які відрізняють її від розмовної. Ці особливості зумовлені характером галузі права. А саме:

- високий ступінь абстрактності юридичних термінів та понять;
- тісний зв'язок мови і права: право і правові норми виражаються мовою.

Мова – єдиний робочий інструмент юриста. Цей робочий матеріал, з яким працюють юристи, має бути добре налаштований на систему правовідносин, на забезпечення функціонування цієї правової системи у суспільстві [1, с.201].

Німецький науковець В. Отто запропонував наступну класифікацію «шарів» мови права, тобто її внутрішньої структури:

1. Мова законів: загальні, абстрактні правові норми, призначені законодавцем як спеціалістів, так не юристів;
2. Мова судових рішень;
3. Мова юридичної науки та експертиз: коментарі та обговорення спеціальних питань спеціалістами для спеціалістів;

4. Мова відомчого письмового спілкування: формуляри, пам'ятки, повістки тощо;

5. Адміністративний жаргон: неофіційне обговорення спеціальних та напівспеціальних питань фахівцями [4, с.51].

Вищевказані різновиди текстів охоплюють також такі поняття як «службова німецька мова» (Amtsdeutsch) та «мова канцелярії» (Kanzleisprache). В. Отто позначає тексти другої, третьої та шостої груп службовою мовою та протиставляє їх мові закону. До «мови канцелярії» дослідник відносить також певні особливості офіційного службового листування (четверта група текстів). Термін «юридична мова» стосується мови закону, мови рішень та вироків, мови науки [4, с.483].

Таким чином, розглядаючи мову права на рівні різних правових текстів, приходимо до висновку, що мова права як спеціальна мова має наступні характеристики: наявність юридичної термінології, використання певних синтаксичних конструкцій, компактний спосіб викладу, наявність певних стилістичних прийомів.

Слід зазначити, що у 70-х роках 20 століття зміцненню співпраці правознавства та лінгвістики значно сприяла вимога суспільства створити зрозумілу громадянам мову відомчих установ. В останні роки одним із найважливіших факторів у розвитку співпраці правознавства та лінгвістики є процес правової гармонізації в Європейському Союзі, а також розвиток торгівлі та нових засобів комунікацій, внаслідок чого, зокрема, зросла увага до питань міжмовної комунікації у сфері права. Тому, слід наголосити на деяких лінгвістичних особливостях, що призводять до проблем непорозуміння між юристами та неюристами, тобто, звичайними громадянами держави. А саме «двозначність» (Missverständlichkeit) та «неясність» (Unverständlichkeit) стають все частіше предметом обговорення лінгвістів і правознавців. Дані проблеми вивчаються у рамках проєктів робочої групи Берлінсько-Брандербурзької Академії. На базі отриманих результатів пропонуються відповідні практичні рекомендації, які могли б використовуватися для укладання правових розпоряджень . Серед величезної кількості досліджень в даному напрямку можна виділити роботи Д. Буссе, Р. Крістенсена та ін. Учені наголошують, що причинами, що перешкоджають процесу розуміння є:

- тісний зв'язок із загальноживаною мовою;
- схильність до номінативного стилю;
- компактний спосіб викладу;
- високий ступінь абстракції правових понять [5, с.114-116].

Отже, згідно з твердженням дослідників правової лінгвістики, мова права як феномен професійної комунікації та правової системи, має соціальну значущість і концентрує досвід взаємодії членів суспільства у різних галузях діяльності людини.

Характерними особливостями німецької мови права та причинами, що ускладнюють комунікативний процес між фахівцями і громадянами, є тісний зв'язок із загальноживаною мовою, використання номінативного стилю, складних синтаксичних конструкцій, високий ступінь абстракції правових понять. Мова права має бути зрозумілою простим громадянам, адже вони повинні розуміти наміри правової держави, визнавати, схвалювати їх та дотримуватися відповідних приписів.

Список використаних джерел:

1. Arntz, Reiner. Fachbezogene Mehrsprachigkeit in Recht und Technik. Hildesheim, Zürich, New York: Georg Olms Verlag, 2001. – S.201-206
2. *Berliner Arbeitsgruppe*: Sprache des Rechts. Vermitteln, Verstehen, Verwechseln // Dietrich, Rainer & Klein, Wolfgang (Hrsg.). Sprache des Rechts: Themenheft der 'Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik'. Stuttgart: Metzler, 2000. Jahrgang 30. Heft 118. S. 7-33.
3. Hoffmann L. Kommunikationsmittel Fachsprache. Berlin, 1987. 307 S
4. Otto W. Die Sprache als Verwaltungsmittel // Bayerische Verwaltungsblätter 24. 1978b. S. 481-486.
5. Eckardt B. Fachsprache als Kommunikationsbarriere: Verständigungsprobleme zwischen Juristen und Laien. – Wiesbaden: DUV, Dt. Univ. – Verl., 2000. – S. 114-116.

УДК 81.043

THE MAIN ELEMENTS OF STRATEGIC COMMUNICATION SYSTEM IN NATO

Рейда О.А.

старший викладач кафедри іноземних мов

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

The concept of “strategic communications” has recently become popular in the field of social communications. In the early 2000s the term was used mainly in the military, political and scientific circles of the USA and some European countries. Now there are many studies of strategic communications. This concept is being actively used in scientific works and official regulatory documents both in the world and in Ukraine. At the same time, there is still no generally accepted definition of what strategic communications are, how this system complex should be used in special works, and what is their goal. This creates uncertainty and discussions around even the basic components of this theoretical and practical phenomenon.

This article analyzes the experience of using strategic communications in the North Atlantic Treaty Organization. Temporary occupation by the Russian Federation of part of the territory of Ukraine, fomentation of armed conflict in the eastern